

אשר עשה לך עמלק, עד סוף הסדרא. ומפטירין כה אמר יי צבאו פקדתי⁵. א"א קרובין למוסף בפ' זכור¹. אם יש ברית, אומר' אופן של ברית¹¹. למנחה אומרים צו"ן.

גזירת ק"ט

רפ"ז יו"ד אדר, ובשנת העיבור יו"ד אדר שני, מתעניין תענית ציבור, תענית גזירת ק"ט¹. ואם חל ערב שבת, אין משלימין התענית. ואומרים סליחות אילו⁴:

א'	יי אלדי רבת
ב'	אלדי' אל דמי לדמי
ג'	אלדי' [אל דמין] אל נקשר

הגהות

וקורין למפטיר. נמחק בכתה"י: פרשת זכור שנת תכ"א היה קורא נער בן י"ג שנה הסדרא, וגם למפטיר פרשת זכור. מה גם שכתוב כתיבת יד של ר' ליב קירכהיים⁶ שפעם אחת היה נער בן י"ג קורא בפר' זכור, בימי אב ב"ד מהר"ר יששכר, והיה החזן הגאון מהר"ר אלי' נ"ע — אבל כל הרבני' ופ"ו ובראשם הגאון מהר"ר...מן הסכימו שיקרא הנער בן י"ג שנה גם פר' זכור כי הוא כגדול לכל דבר. וכן עשה⁷ (ה).

נער בר מצוה, אע"פ שקורא הסדר⁸, אינו קורא פרשה דזכור, רק הש"ץ. כך הורה ה"ה אב"ד מהר"ר ישכר ז"ל בן ה"ה מהר"ר נתן שפירא, והש"ץ היה ה"ה מהר"ר אלי' בן ה"ה מהר"ר משה גריסא בשנת שס"ג⁹ (חות יאיר).

בפ' זכור. ואין מזכירין נשמות¹⁰ (ק).

אופן של ברית. נמחק בכתה"י: אופן וזולת של ברית¹¹ (ה). ובקדושה למוסף אלדיכם ש"ב (ק).

תענית ציבור. קורין ויחל אף אם הוא ביום ב' ה' ² (ה). וקורין ויחל שחרית ומנחה³ (ק).

להלן סי' רפ"ט. 9. את המעשה הזה הביא גם בספרו מקור חיים, קיצור הלכות, סי' תרפ"ה. 10. ע"י לעיל סי' ל"ו בהגהה. 11. ע"י לעיל סי' רי"ד הערה 6.

סימן רטז

1. רדיפות והריגות יהודים היו בכל ארצות אירופה בשנת ק"ט, בעקבות המגיפה השחורה, ובקהילת וורמיישא "עשרה באדר מתעני' גזיר' וורמיישא של ק"ט לפרט", כלשון מנהגי וורמיישא של גליון כת"י מהרי"ל, דף 36 א. וראה סיפורי הגזירה בוורמיישא שכתב ר"י שמש בספרו מעשה נסים, פרק י'. ראה גם בפתיחה שלי לספר שלפנינו, סעיף ה. 2. ע"י ט"ז סי' תקס"ו ס"ק ג', אי בגזירת תענית של מקום מיוחד שרי לדחות פ' השבוע מכח ויחל. 3. ע"י רמ"א, שם, סעי' ב'. 4. כל הסליחות האלו הם כמו

5. כן בשו"ע סי' תרפ"ה סעי' ב. 6. הכוונה למעשה המובא בכ"י רי"ל קירכום, דף קכד, ב, שהוא המקור להגהות אלו: "פעם אחת בשנת שס"ג לפרט אירע בר מצוה בשכת זכור וקורא הנער הסדרה, וכשהגיע הנער לפרשת זכור, אז הולך החזן על המגדל וקורא הפרשה של פרשת זכור, כך פסק ש"ב האלוף והגאון האב"ד ור"מ אדונינו מהר"ר יששכר בן האלוף והגאון ר"מ ור"ג פ"ה מהר"ר נתן שפירא ז"ל, שהיה לעת הזאת ממונה על הצבא [כלומר, רב הקהילה], והטעם מפני שהיא דאורייתא. והחזן היה בזמן הזאת האלוף והגאון מהר"ר אליהו בן האלוף מהר"ר משה גריסא [לואנץ], וגם אין הנער אמר ההפטר^ה". 7. ע"ד מחלוקת הפוסקים אי קטן יכול לקרות ד' פרשיות או לעלות בהן כשהחזן הוא הקורא, ע"י רמ"א סי' רפ"ב סעי' ד'. ואחרונים שם. 8. ע"י